

JØRN LIER HORST

Under ytan

ÖVERSÄTTNING MARIANNE MATTSSON

WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

Denna översättning har fått stöd från NORLA

Wahlström & Widstrand
Sveavägen 56, 103 63 Stockholm
www.wwd.se | info@wwd.se

COPYRIGHT © Jørn Lier Horst, 2024

ORIGINALET Tittel *Tørt land*

Published by agreement with Salomonsson Agency

ÖVERSÄTTNING Marianne Mattsson

OMSLAGSFORMGIVNING Miroslav Sokcic

TRYCK ScandBook, EU 2025

TRYCKNING Första tryckningen

ISBN 978-91-46-24019-8

WILLIAM WISTING-SERIEN AV JØRN LIER HORST
I SVENSK ÖVERSÄTTNING:

Nyckelvittnet
Felicia försvann
När havet stillnar
Den enda
Nattmannen
Bottenskrap
Vinterstängt
Jakthundarna
Grottmannen
Blindgång
När det skymmer
Katharinakoden
Det innersta rummet
Illvilja
Ärende 1569
Gränslös
Förrädaren
Under ytan

1

Vattenståndet hade sjunkit med mer än en meter sedan sist. En gammal roddbåt hade kommit i dagen. Den låg på sidan med hål i skrovet, halvt nersjunken i dyn och med aktern i det grumliga vattnet.

Evert Harting satte sig på kanten till bagageutrymmet och drog på sig stövlarna. Luften stod stilla. Han rättade till keps-skärmen och satt och tittade ut över Farrisvattnet. Nästan inte en krusning på ytan. Solen blänkte så starkt att han måste vända bort blicken.

Längs stranden hade vattnet lämnat efter sig en bred, färglös strimma. Ett orört område.

Han knäppte fast utrustningsbältet, tog ut metalldetektorn ur bilen och gjorde ett provsvep mot bakhjulet. Det hördes en hög ton när sökspolen närmade sig fälgen. Signalerna på skärmen fungerade som de skulle.

En lågnäbbad fågel lyfte när han gick mot sökområdet. Den uttorkade lerbotten hade krackelerat. Ett nät av sprickor löpte kors och tvärs över hela området. På en del ställen stack det upp stenar, på andra låg ruskor med torr och vissnad vass.

Den tunna lerskorpan bröts sönder i flak under fötterna.

Han hittade den stora stenen där han hade slutat senast och satte igång med det metodiska arbetet. Fotspåren från förra gången syntes fortfarande. Han gick parallellt med dem, ända fram till bergsknallen. Där vände han och gick tillbaka.

Trafiken som korsade motorvägsbron i söder hördes som ett avläggset sus.

Sökaren gjorde ett utslag. Det högfrekventa ljudet sa honom att det låg någonting av lättmetall grunt i marken. Han hade en tanke om vad det kunde vara. Han skrapade lite med foten i marken och fick fram en tom ölburk. Dammet han rev upp fick det att klia i halsen. Han gick en bit till, justerade känsligheten och fortsatte.

Det han hoppades hitta var spår efter den gamla Fresjeborgen, som skulle ha legat någonstans längs sjökanten och försvunnit i en översvämning någon gång på 1600-talet. Den sades ha haft både jungfrubur och järnspira, men själv skulle han vara nöjd om han hittade en gammal handsmidd spik.

Han tog några klunkar ur flaskan i bältet och fortsatte.

Några korslagda plankbitar låg på den uttorkade dybotten. De var fläckiga av fastväxta grönalger och delvis upplösta av röta.

Han svepte med sökspolen över dem. Inget utslag.

Vid bergskanten som avgränsade sökområdet låg sjunken drivved. Han kilade in sökaren mellan en grå timmerstock och en trädrot. Den gjorde utslag direkt, en snabbt stigande ljudsignal som sedan sjönk. Målindikatorn tydde på koppar eller en annan ledande metall.

Han lade ifrån sig detektorn och välte roten åt sidan. Ett ärgat fiskedrag satt fast i en av de förvridna rötterna.

Det var lika spännande varje gång detektorn gav ifrån sig en bra signal, men mest handlade det om skräp. En gång hade han hittat ett danskt silvermynt från 1642, en tvåskilling från Kristian IV:s dagar. Den låg i en åkerkant längs en gammal skogsstig i Stokke. En annan gång hade han kommit över en fingerborg i silver som daterades till sent 1800-tal.

Han lät draget sitta kvar och följde sina spår tillbaka samtidigt som han passade på att gå över med sökspolen så att

svepen överlappade dem han redan gjort. Solen brände i nacken. Skjortan klibbade av svett.

För varje varv kom han närmare vattnet. Han skulle tro att han hade tre vändor kvar när det pep i sökaren. Detektorn gav utslag för guld.

Evert Harting kände pulsen öka. Han rörde sökspolen i cirklar för att snäva in på fyndet. Ljudsignalen steg och sjönk. Enligt skärmen låg det relativt djupt, mellan tjugo och trettio centimeter.

Högst utslag fick han över en smal spricka i den torra sjöbotten. Han märkte ut platsen med kanten av sökspolen innan han lade ifrån sig detektorn, sköt tillbaka kepsen och torkade svetten ur pannan med skjortärmen.

I bältet hade han en liten spade. Han hakade av den, satte sig på knä och tog några spadtag innan han började sila den torra leran mellan fingrarna. Den innehöll småsten och växtrester.

Han visste att han behövde komma djupare, men arbetade sig mödosamt längre ner. Så småningom blev leran fuktig och klumpig. Han lade ifrån sig spaden och tog fram pinpointern. Den pep och vibrerade i handflatan när han förde den mot botten av hålet. Fyndet verkade ligga i utkanten av gropen han grävt.

Svetten sved i ögonen. Han blinkade bort den och tog en näve lera som han smulade sönder i handen. Ingenting där. Han försökte igen och kände att han stötte emot något med fingrarna. När han drog upp handen fick han med sig något trådliknande. En guldkedja.

Han samlade ihop den i handen, tippade över den i den andra och så tillbaka igen för att få bort leran.

Det var ett tunt halsband, kanske fyrtio centimeter långt. Mitt på kedjan satt en berlock. Bokstaven A. Länken närmast låset var trasig, som om kedjan hade slitits av.

En sval vindpust virvlade upp lite damm. Evert Harting slöt handen runt guldhalsbandet och reste sig. En kajakpaddlare var på väg över sjön. På andra sidan reflekterades solen i några bilar som var i rörelse, och han tyckte sig kunna se människor nedanför den branta bergssidan mot sjön.

Länge stod han bara där och tittade på dem innan han svalde och såg ner på handen igen. Öppnade den försiktigt.

Han hade bara sett ett sådant halsband på bilder i tidningarna . . . och det började vara några år sedan.

Högst upp på A:et hade det borrats ett litet hål som kedjan var fäst i. Likadant nere i höger stapel på bokstaven, så att den skulle hänga lite snett runt halsen på den som bar det.

Han gnuggade av bokstaven med tummen och petade med nageln för att få bort lite lera från där den fäste i kedjan. Sedan stoppade han halsbandet i bröstfickan och tog foten till hjälp för att fylla igen gropen han grävt.

2

William Wisting följde vägbeskrivningen han fått över telefonen och hittade rätt avtagsväg. Lövträd stod tätt på båda sidor. Solskenet lyste ner mellan grenarna och kastade randiga skuggor över den slingrande grusvägen framför honom.

Han behövde inte åka långt förrän han såg de andra. Bilarna stod uppställda i en stor kurva, inne i en glänta mot Farrisvattnet.

Dammet yrde runt bilen när han bromsade in. Nils Hammer stod i vägkanten tillsammans med två unga uniformerade poliser.

Wisting öppnade bildörren och steg ut. Bakom honom knäppte det i den varma motorn.

Hammer drack ur en vattenflaska.

»Jag tänkte att du ville se själv innan vi gjorde något«, sa han.

Polismännen drog sig lite åt sidan. Wisting gick fram till det låga trästaketet och tittade över kanten. En tredje polis stod fem meter nedanför dem. Allt som legat dolt under vatten hade nu kommit i dagen. Han såg ett gammalt kylskåp, en spis, en gräsklippare, några rullar rostig taggtråd, gamla takplåtar, diverse metallskrot och en motorcykel.

»Det var du som lade in efterlysningen«, sa Hammer. »LU 4813. Yamaha DT, hundra kubik.«

Fotspår ledde över den torra dybotten, runt skräphögen. Någon hade varit framme vid motorcykeln och torkat av regi-

streringsskylten, i övrigt verkade ingenting ha rörts.

Wisting vände sig om och tittade åt samma håll som han kommit ifrån. Motorcykeln låg cirka sex meter från land. Farten måste ha varit så hög att föraren inte kunnat ta kurvan.

»Markägaren satte upp staketet för sju år sedan«, förklarade Hammer. »För att folk inte skulle kasta skräp här. Det var han som ringde in anmälan.«

Solen blänkte i det kromade avgasröret.

»Stället kallas för Ropar'n«, fortsatte Hammer. »De som bodde i närheten stod här och ropade på färjan om de skulle åka med upp till Siljan eller ner till stan.«

Han pekade på resterna av några förtöjningsbultar i berget.

»Hur tar jag mig ner?« undrade Wisting.

Den ena polisen förklarade vilken väg de själva hade gått, via en uttorkad bäck till höger om platån. Wisting vek undan en gren och började ta sig nerför den oländiga branten. Hammer följde efter.

Lutningen var rejäl. Wisting drog med sig en mjuk gren som han höll sig i de första metrarna. Sedan gällde det att hitta fotfäste den sista biten.

Polisen som redan hade klättrat ner tog emot dem. Det var en av de unga semestervikarierna.

»Det ligger ett kassaskåp här också«, sa han och pekade ut det.

Wisting höll upp handen mot det skarpa solljuset. Halvt nersjunket i bottenmassorna låg ett grått stålskåp, delvis dolt av en gren som trasslat in sig i taggtrådsrullarna. Bredvid det stack det upp en bit av en bucklig stötfångare, tillsammans med andra kasserade bildelar och något som verkade vara ett värmeelement.

»Uppmärksam av dig att se det«, sa Wisting och märkte hur den nybakade polismannen sög åt sig berömmet.

»Antagligen är det stulet och har dumpats här efter att man tömt det«, menade han.

Wisting höll med.

»Vi får titta på det sedan.«

De banade sig fram till motorcykeln. Den grå sjöbottnen hade bakats hård av solen. Marken knastrade medan de gick. På ett ställe trampade Wisting igenom den spröda skorpan. Han sjönk ner till halva vaden och fick ta stöd mot en tvättmaskin. Vatten sipprade in och fyllde hålet när han drog upp foten, men han blev inte blöt.

Motorcykeln låg på sidan med framhjulet begravt. Föraren låg också där. En svart skinnjacka hängde delvis över tanken och styret, ovanför resterna av ett par blå jeans. Några grå benknotor stack upp ur en stövel.

Wisting gick runt och ställde sig framför motorcykeln. Hjälmens låg en halvmeter bort. Visiret var nerfällt, men i halsöppningen kunde han se bleka kotor.

»Det är nästan på dagen åtta år sedan han försvann«, kommenterade Hammer.

Wisting nickade och sa namnet tyst inom sig.

Morten Wendel.

Sexton år gammal. Livet förstört inom loppet av en ödesdiger sommar.

»Vad tror du?« frågade Hammer. »En olycka eller gjorde han det själv?«

»Jag vet inte«, svarade Wisting. »Alla omständigheter pekar mot det sistnämnda.«

Han tog några steg fram till motorcykeln, satte sig på huk och vek undan vänster ärm på den stela skinnjackan. På styrhandtaget satt några benrester intrasslade i något som såg ut som resterna av en svart gummihandske.

Hammer gav ifrån sig en suck och svor högt.

»Vad är det där?» frågade den unge polismannen bredvid honom.

»Tejp«, svarade Hammer.

Semestervikarien förstod fortfarande inte.

»Han har tejpats fast handen på styret för att han inte skulle kunna ändra sig«, förklarade Hammer. »När han väl körde iväg fanns ingen återvändo. Han skulle gå till botten tillsammans med motorcykeln.«

Den unge polisen verkade illa berörd vid tanken.

»Jag har meddelat kriminaltekniska«, sa Hammer. »De är på väg.«

Wisting rätade på sig, vände sig lite bort och tittade ut över vattnet. En kajak närmade sig från sydänden. Farkosten drevs fram med exakta rörelser, rytmiska tag med paddeln.

Klockan var 13.48. Det var måndagen den 13 juli. De var knappt halvvägs in i sommaren.